

KANLI  
SÜNGÜLER  
KAFKAS CEPHESİ HATIRATI

MÜNİM MUSTAFA

HAZIRLAYAN  
AHMET YURTTAKAL





YAYIN NU: 1974  
EDEBÎ ESERLER: 1018

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI  
SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-625-408-528-4

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

**ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®**

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul  
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

**Editör:** Oğuzhan Murat Öztürk

**Kapak Tasarımı:** Mahmut Doğan

**Dizgi-Tertip:** Mahmut Doğan

**Baskı:** ÇINAR MATBAACILIK VE YAY. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han No:34 K:5

Bağcılar / İSTANBUL Tel: (0212) 628 96 00

Sertifika No: 45103

İstanbul - 2023

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

**Ahmet Yurttakal:** Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Lisans eğitimini tamamladı. Çanakkale Muharebeleri'nde Gelibolu Yarımadası'nın tahliyesi üzerine yaptığı çalışmasıyla Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Bölümü'nden yüksek lisans diplomasını aldı. *18 Mart Deniz Zaferi (2009)*, *Cevat Çobanlı Paşa Çanakkale Kahramanı (2014)*, *18 Mart Kahramanı Cevat Paşa (2018)*, *İhtiyat Zâbiti Münim Mustafa'nın Harp Hatıraları, Kanal Seferi'nden Çanakkale'ye (2018)*, *Şanlı 57. Alay'ın Cesur Komutanı - Şehit Yarbay Hüseyin Avni Bey (2021)* adlı eserleri yayına hazırladı. Askeri Tarih alanında birçok inceleme ve bilimsel araştırma projesinde görev aldı. Sempozyum, kongre ve panelde bildiri sundu. Çeşitli kitap, ulusal dergi ve sitelerde makaleleri yayımlandı. Evli ve iki çocuk babasıdır.

## İÇİNDEKİLER

<b>ÖNSÖZ</b> .....	9
<b>GİRİŞ</b> .....	13
Münim Mustafa Pekselek (1894-1980) .....	13
Çanakkale Cephesi'nde.....	14
Kafkas Cephesi'nde.....	15
Avukat Münim Mustafa.....	18
<b>KAFKAS CEPHESİ HATIRATI</b> .....	21
Anlatmaya Başlarken.....	21
<b>KAFKAS CEPHESİ'NE GİDİYORUZ</b> .....	23
Allah Selamet Versin .....	23
Gözlerden Akan Yaşlar .....	24
Ulukışla'dan Erzurum'a .....	25
Köylüler Erzak ve Cephane Taşıyor .....	26
Niğde'den Sivas'a Hareket .....	27
Valinin İstikbal Merasimi.....	30
Valinin Sürprizi.....	32
Erzurum'un Sukut Haberleri .....	33
Yaralı ve Tifüslüler Akını .....	34
Eller; Ayaklar Donuyor.....	35
Yaralıların Hâli .....	37
Karabayır'ı Aşarken.....	39
Çocukların Ağlayışları .....	39
Sıcak Bir Suyu Yıkamak .....	40
İstanbul'da Duyduklarımız Doğruymuş .....	42
Ölüleri Toprağa Gömmeye Vakit Bulamıyoruz .....	42
İstikametimiz Kop Dağları.....	44
Kadını, Erkeği Anadolu Köylüleri Yollarda .....	46
Kelkit'te Bir Hafta.....	47
Bizi Ayakaltına Bırakmayın, Düşmana Ezdirmeyin! .....	48
Harp Cephesinde .....	50
Burası Çanakkale Değil! .....	51
Taarruz Başlıyor.....	52
Hücum Sesleri Yükseldi; Allah! Allah!.....	53
Biz de Askeriz, Teşkilât-ı Mahsusa'dan .....	55
Düşmanın Mukabil Taarruzları.....	58
Kar Üzerinde Yer Yer Kırmızı .....	60

Teşkilât-ı Mahsusâ.....	61
Aldığımız Esirler.....	63
Toplar, Tüfekler ve Mitralyözler.....	65
Yaralılar Geliyor.....	66
Harp Arkadaşlığı.....	68
Şehadet Abideleri Yaratan Şu Türk Çocukları.....	69
Zabit Namzetleriyle Tesadüf.....	71
Harbiye Nazırı Enver Paşa'nın Cepheyi Ziyareti.....	75
Cephede Divan-ı Harp.....	77
Rusların Büyük Taarruzu.....	79
Gece Baskını.....	81
Göğüsler Siper Yapılarak Mukavemet Ediliyor.....	83
Keyifli Bir Topçu Ateşi.....	85
Kanlı Süngüler.....	86
Arslanca Dövüşmek.....	87
Kop Cephesi.....	89
Esaret Korkusu.....	90
Çekilmeye Başlıyoruz.....	91
Bayburt'a Ricat Ediyoruz.....	92
Bizi Bırakıp Nereye Gidiyorsunuz?.....	93
Taburlara Nehre Dalıp Geçmek Emri Verildi.....	95
Yürüyüş, Uykusuzluk, Açlık.....	98
Süvari Hücumuna Nasıl Uğramıştık?.....	100
Bir Lokma Ekmek, Bir Adet Zeytin.....	100
Süvari Hücumu.....	101
Beni Ölmekten Kurtarın.....	104
Düşman Pususuna Düştük!.....	105
Arslan Yürekli Şehit Zabitler.....	107
Boş ve Aç Midelerimizle Mukavemet Ediyoruz.....	108
Acaba Bu Kafile Nedir?.....	110
Hürriyetsizlik.....	113
Cephede Ekmeksizlik.....	115
Eşyalar Esir Oldu.....	116
Mektup Yazamadım.....	117
Ekmek Geliyor! Ekmek Geliyor!.....	118
Bugün Bayram!.....	119
Kurşun Tufanı.....	122
O Kadar Zayıf Vermişti ki.....	124
Açlık, Harp, Sefalet, Tifüs ve Kolera.....	125
Açlık ve Sefaletimiz.....	127
Demirlerin Ağzından Ateşler Püskürdü.....	129
<b>DİZİN.....</b>	<b>131</b>
<b>FOTOĞRAF ALBÜMÜ.....</b>	<b>133</b>

## ÖNSÖZ

Münim Mustafa Pekselek, vatan aşkı ile dolu kahraman bir Türk subayıdır. Hukuk Fakültesi birinci sınıf öğrencisiyken seferberliğin ilanı ile vatan müdafaası için 779 sicil numarasıyla Mekteb-i Harbiye'ye kaydını yaptırdı. Hızlı bir askerî eğitimin ardından sonra önce Sina Cephesi'nde Kanal Harekâtına sonra da Çanakkale Cephesi'nde Seddülbahir bölgesinde çarpıştı. Çanakkale Muharebeleri'nden sonra Kafkas Cephesi'ndeki muharebelere katıldı.

İhtiyat Zabiti Münim Mustafa, muharebe hatıralarından ilk olarak Kanal ve Çanakkale cephelerinde yaşadıklarını kaleme almıştır “not defterine yazılı harp hatıralarını” orijinaline sadık kalarak “*İhtiyat Zabiti Münim Mustafa'nın Harp Hatıraları - Kanal Seferi'nden Çanakkale'ye*” adıyla yayına hazırlayarak 2018 yılında okuyucu ile buluşturmuştuk.

Münim Mustafa'nın yazım dilinde güçlü kalemi dikkat çekicidir. Siper hayatından cephede bayrama, lağım muharebelerinden taarruzlara, şehitlerden defin işlemlerine, hastaneler ve yaralıların tedavilerinden güncel gözlemlere kadar cephede yaşadıklarını eşsiz bir üslupla aktarmıştır.

Peyami Safa "dostum" diyerek andığı Munim Mustafa'dan, hatıratının muhtevası ve kıymetinden şu övgü dolu sözlerle bahseder:

Gecen büyük harbin bütün cephelerinde ihtiyat zabiti olarak bulunan dostum avukat Münim Mustafa, Hafta isimli mecmuamızda “Cepheden Cepheye” adlı altında hatıralarını neşretmişti. Şimdi bunları kitap haline getiriyor. Kanal Seferini ve Çanakkale'yi anlatan birinci cildi çıktı. Bu eserde harbin teknik ve stratejik safhalarından ziyade, Türk ruhunun ve iradesinin, düşman karşısında ve bazan düşmandan da beter vasıtasızlıklar ve zorluklar önünde geçirdiği imtihandan nasıl muzaffer çıktığını görüyoruz. “Cepheden Cepheye”, bizde büyük harbin her cephesini ve üstelik askerî olduğu kadar da içtimai ve ruhi cephesini aksettiren ilk kitaptır; hiçbir romantik mübalağaya düşmeden, yasanmış sahnelerin tıpatıp göz önüne konması gibi titiz bir hakikat endişesiyle, edebiyatsız

yazılmıştı. Edebiyatsız diyorum, ama, harp kadar büyük bir hakikatin önünde edebiyatın rolü de böyle dürtüst bir müşahededen başka ne olabilir?<sup>1</sup>

Çanakkale Cephesi'nde kurmay başkanlığı da yapan Tümgeneral Hüseyin Hüsnü Emir Erkilet Paşa, 24.01.1941 *Son Posta* gazetesinde Münim Mustafa'nın cepheden cepheye savaştığını ve milli harp edebiyatımıza kıymetli bir eser bıraktığını vurgulamıştır:

Münim Mustafa geçen büyük harbe, genç bir ihtiyaç zabiti olarak iştirak etmiş, cepheden cepheye koşmuş, elinden gelen hizmeti en ön saflarda ve Mehmetçiklerle omuz omuza yapmış, harbi ne olduğunu öğrenmiş, o bin bir çeşit heyecanlarını sıkıntılarını korku ve endişelerini tatmış görmüş ve geçirmiştir.

Münim Mustafa'nın her müşkülü yenerek milli harp edebiyatı kütaphanemize kıymetli hatıralarının bir kısmını kitap halinde hediye etmesini teşekkür ve takdire layık ehemmiyetli bir hizmet telakki ederiz.<sup>2</sup>

Meşhur şair ve romancı Şukufe Nihal (Başar) 30 Haziran 1941'de *Vakit* gazetesindeki köşe yazısında Münim Mustafa'nın cephede askerlerin yaşadıklarını anlattığı çok değerli bir eseri kaleme aldığından bahsederek her evde en üst raflarda olması gerektiğini belirtmiştir:

Eşsiz bir zaferin bütün anlarını görüp yaşayan o zamanki zabıt arkadaşımız Münir Mustafa bizi bu hakikatlere en sarsılmaz bir iman halinde inandırıyor kendisi de o kahramanlık günlerinin bir kahramanı olan arkadaşımızı tebrik ederken kıymetli eserinin her Türk evinin kitap rafında en üst sırada yer alması- na her Türk ana ve babasının çocuğuna bu milli facia ve zafer hikâyesini öğretip belli etmesini dileriz.<sup>3</sup>

Elinizdeki kitap, Münim Mustafa'nın ikinci hatıra defteri olan Kafkas Cephesi'ne dair harp hatıralarından oluşmakta ve ilk defa yayınlamaktadır. Hüseyin Hüsnü Emir Erkilet Paşa, 1952 yılında bir gazetede ki köşe yazısında Münim Mustafa'ya övgüler dizmiş ve "Avukat Münim Mustafa'nın kitabının ikinci cildini çıkarmakta

<sup>1</sup> Peyami Safa, *Objektifler 2*; Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2019, s.107-108

<sup>2</sup> Hüseyin Emir Erkilet, "Kitaplar Arasında", "Cepheden Cepheye", *Son Posta*, 24.01.1941, S. 3767, s. 2.

<sup>3</sup> Şukufe Nihal, "Kitaplar Arasında", "Cepheden Cepheye", *Vakit*, 30.06.1941, S. 8428, s. 2.

daha çok gecikmemesini dilerim,” diyerek temennide bulunmuştur. Fakat Münim Mustafa'nın bu temenniye gerçekleştirilmesi mümkün olmamıştır. Sayın Hatice Turreguitart'ın bu Kafkas Cephesi hatıra defterini benimle paylaşmasıyla Münim Mustafa'nın hatıralarını 71 yıl sonra okuyucuyla buluşturabilmek benim için onur vericidir.

13 Şubat 1916 günü Haydarpaşa Garı'nda başladığı Kafkas Cephe yolcuğu sırasında şahit olduğu hazin manzaraları hatıra defterine not etmiştir. Ordunun iâşe ve mühimmatlarını nakleden kağı arabaları kara saplandığında köylü kadınların kar yığınları içinden arabalarını çıkarmak için nasıl uğraştıklarını, dondurucu soğukta küçük çocuklarıyla beraber canla başa mücadele eden kahramanları duygu dolu satırlarla kaleme almış; cephede yapılan taarruzları, süngü hücumlarını, kanlı boğuşmaları ve hislerini an be an yazmıştır. Bu hatırat 13 Şubat 1916'da başlayıp 31 Ağustos 1916 günü sona ermiştir.

Ömrüne birçok başarı ve kahramanlık sığdıran Münim Mustafa, geride büyük bir isim bıraktı; Çanakkale Gazisi, avukat, hukuk fakültesi hocası, hayırsever ve siyaset adamı...

Münim Mustafa Pekselek'in hayatına dair araştırmalarım sırasında Milli Savunma Bakanlığı Arşiv Müdürlüğü arşivi başta olmak üzere, İstanbul Barosu Arşivi, Cumhurbaşkanlığı Arşivi, Türk Tarih Kurumu Arşivi, Ankara Üniversitesi ve Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Arşivi ve gazete arşivlerinden yararlandım. Çalışmamda büyük destek gördüğüm arşiv görevlilerine şükranlarımı sunarım.

Bu kıymetli eserin ortaya çıkmasında desteğini esirgemeyen aile yakınlarından Şefika Yılmaz, Albay Öztürk Mustafa Yılmaz ve Hatice Turreguitart'a teşekkürü bir borç bilirim.

Eserin yayına hazırlanma sürecinde desteklerini esirgemeyen editörüm Oğuzhan Murat Öztürk başta olmak üzere Ötüken Neşriyat ailesine, Dr. Tunçay Yılmaz, Muzaffer Albayrak, Hüseyin Avni Tanman ve M. Şahin Aldoğan'a teşekkür ederim. Son olarak kitabın hazırlık aşamasında sabır ve heyecanla destek olan eşim Hafize Hanım'a ve oğullarım Yusuf Buğra ve Asım Tuna'ya müteşekkirim.

Ahmet YURTTAKAL

Çanakkale 2023



## GİRİŞ

### Münim Mustafa Pekselek (1894-1980)

Mehmet Münim ya da tercih ettiği adıyla Münim Mustafa, 24 Kasım 1894'te babasının görevi dolayısıyla bulunduğu Cezayir-i Bahr-i Sefid Eyaleti'ne bağlı Sakız Adası'nda doğdu. Babası askeri tabip Binbaşı Mustafa Bey (1854-1910), annesi Emine Vasfiye Hanım'dır (1846-1951). Babasının Çanakkale'de Kilitbahir'de askerî doktor olarak görevi sırasında Münim Mustafa, iptidai tahsilini (ilkokul) ve rüştiyenin (ortaokul) ikinci sınıfına kadar Kala-yı Sultâniye (Çanakkale) Burhan-ı Terakkî-i Hamidiye Mektebi'nde okudu.



*Annesi Vasfiye Hanım ve Babası Mustafa Bey*

Binbaşı Mustafa Bey'in, Gümüşsuyu Askeri Hastanesi'nde dâhiliye mütehasısı olarak görevlendirilmesiyle, İstanbul'a, 12 Nisan 1324 [25 Nisan 1908] tarihli nüfus tezkeresine göre önce Nişancı Mehmet Paşa Mahallesi numara 30'a, daha sonra da Cihangir'e taşındılar. Binbaşı Mustafa Bey bu vazifesinde iken 1910 yılında vefat etti.

Ortaokulu ve Liseyi İstanbul'da bitiren Münim Mustafa, 1914 yılında İstanbul Dârülfünunu Hukuk Fakültesi'ne kayıt oldu.<sup>1</sup> Ancak seferberliğin ilanıyla (3 Ağustos 1914) birçok arkadaşı gibi silahlartına alındı.

Babasının sıklıkla tekrarladığı savaşa katılsa bile tahsilini yarım bırakmaması, terhis sonrası devam etmesi tembihi aklında, 779 sicil numarası ile askere kaydolan Münim Mustafa, Aksaray Askerlik Şubesi'nden Dersaadet İhtiyat Zabıt Talimgâhına sevk edildi<sup>2</sup>. Harbiye Pangaltı kışlasındaki İhtiyat Zabitan talimgâhında altı aylık hızlandırılmış muharebe eğitimi gördü. 1-26 Ocak 1915 tarihleri arasında eğitimini tamamlayan ilk mürettep bölükte yer aldı. Bu bölük zabıtları Sarıkamış ve Kanal harekâtına katılan 3. ve 4. ordulara sevk edildiler.<sup>3</sup>

Münim Mustafa da ihtiyat zabıtı (yedek subay) olarak<sup>4</sup> 4. Ordu emrindeki 10. Tümen 30. Alay'a tayin edildi. Bu alay ile 5-6 ay kadar Kanal harekâtına katılarak Sina Cephesi'nde görev yaptı. 16 Mart 1915 ihtiyat zabıt vekilliğine terfi etti.<sup>5</sup>

### Çanakkale Cephesi'nde

Çanakkale'de kara muharebeleri şiddetlenince 10. Tümen takviye kuvvet olarak Çanakkale Cephesi'ne sevk emri aldı. Münim Mustafa, görevli olduğu 30. Alay'la birlikte, 8 Mayıs 1915 günü Kudüs'ten ayrılarak uzun ve meşakkatli bir yolculuk sonrası 5 Haziran 1915 sabahı İstanbul'a geldi. 21 Haziran 1915 günü Edirne'ye intikal etti. Burada on dokuz gün askerî talim yapıldı. 10 Temmuz 1915 günü şafakla birlikte Edirne'den Çanakkale'ye doğru hareket etti. Münim Mustafa, bu yürüyüş esnasında 30. Alay komutanının emir zabıtliğine atandı.

Dokuz günlük zorlu yürüyüşün ardından 19 Temmuz 1915 günü alay Güney Grubu emrine girdi. Seddülbahir siperlerinde dört ay

<sup>1</sup> İstanbul Barosu Arşivi, 912 nolu Av. Mehmet Münim Pekselek'in şahsi dosyası.

<sup>2</sup> MSB Arşivi, Askeri Safahat Belgesi.

<sup>3</sup> Mesut Uyar - Ahmet Özcan, a.g.e. s. xxxiii-xxxiv.

<sup>4</sup> İstanbul Barosu Arşivi, 912 nolu Av. Mehmet Münim Pekselek'in şahsi dosyası.

<sup>5</sup> MSB Arşivi, Askeri Safahat Belgesi.

# DİZİN

## Semboller

3. Ordu 15, 33, 36, 43, 79  
9. Tümen 63, 129  
10. Tümen 14, 15, 23, 31, 34, 56, 57, 77,  
78, 80, 127  
11. Kolordu 91, 92  
13. Tümen 63, 64, 129  
28. Alay 48  
29. Alay 48, 98, 129  
30. Alay 14, 15, 40, 57, 63, 68, 73, 82, 84,  
88, 92, 107

## A

- Ahmet Şevket (Galatalı) 63  
Andavallı Hamı 27

## B

- Bayburt 8, 34, 41, 44, 46, 48, 49, 50, 61,  
62, 63, 64, 70, 72, 83, 92, 93, 94,  
95, 96, 97, 98, 99, 109, 114, 117,  
121, 127

## C

- Cemal Paşa 114

## Ç

- Çanakkale 5, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 19,  
21, 23, 32, 36, 43, 48, 49, 50, 51,  
56, 63, 64, 65, 71, 72, 100, 107,  
114, 120  
Çilhoroz Tepe 123  
Çoruh 33, 49, 51, 63, 64, 65, 75, 76, 79,  
82, 84, 91, 92, 93, 94

## D

- Delikitaş Tepesi 53  
Demir Ali 63, 88

## E

- Enver Paşa 8, 25, 75, 79, 114, 115  
Erzincan 25, 34, 41, 81  
Erzurum 7, 15, 25, 31, 33, 34, 36, 37, 39,  
40, 41, 47, 48, 53, 62, 80

## G

- Gümüş Tepe 84, 85, 86

## H

- Haldizen Dağı 76  
Halit Bey 49, 62, 63  
Haydarpaşa 11, 16, 23, 24

## İ

- İsmail Hakkı Paşa 47, 79  
İstanbul 4, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 18, 19,  
23, 24, 29, 32, 33, 42, 49, 61, 117,  
118, 129

## K

- Kafkas Cephesi 7, 9, 10, 11, 15, 18, 21,  
23, 25, 33, 46, 56, 57, 58, 64, 78,  
79, 116, 117, 118, 129  
Kanal Seferi 5, 9, 21, 24, 114  
Karabayır 7, 25, 37, 39, 40, 47  
Karahisarı 28  
Kayseri 18, 25, 28, 29, 32  
Kelkit 7, 41, 46, 47, 99, 101, 102, 105,  
107, 110, 111, 113, 121, 123, 127

Kop cephesi 56

Kop Dağları 7, 17, 44, 47, 49, 62, 76,  
81, 90

L

Lazistan Cephesi 65, 70

Lord Kitchener 77

M

Mahmut Kamil Paşa 33

Masat 64, 87, 88, 89

Mehmet Nazmi Efendi 107

Mişankas 62, 87, 88

Mişekrek 48, 53, 63, 64, 71

Mişkerek 61, 93

Muammer (Sivas Valisi) 31, 32, 33

Münim Mustafa 5, 7, 9, 10, 11, 13, 14,  
15, 16, 17, 18, 19, 21, 29

N

Niğde 7, 25, 26, 27

P

Pullur 109, 116, 127

R

Refik (Mülazım-ı Evvel) 66, 67, 68, 69

Rıza Bey (30. Alay Komutanı) 40, 53,  
62, 70, 73, 74, 78, 95, 105, 106

Ruslar 65, 66, 74, 82, 119, 123, 130

Rüştü Bey (Kurmay Başkanı) 33, 51,  
127

S

Saffet Örfi 71

Sarıkaş 14, 25, 42, 43, 75, 79

Selahattin Bey (Tümen Komutanı) 31,  
51, 52

Sivas 7, 18, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34,  
35, 36, 37, 38, 39, 40, 47, 107

Suşehri 25, 33, 40, 41, 42, 43, 44

Ş

Şebinkarahisar 41, 44, 46

Şehrikişla [Şarkışla] 25

Şiran 33, 46, 118, 123, 124

Şorah 99, 116, 127

T

Talat Paşa 118

Taşlı Tepe 59, 82

Teşkilât-ı Mahsusa 7, 8, 48, 49, 55, 57,  
61, 62, 63, 65, 90

tifüs 42, 43, 47, 80, 114, 126

Trabzon 70, 121

Trommer Paşa 77

U

Ulukışla 7, 18, 25, 26, 31, 49, 114

V

Vehip Paşa 33, 34, 40, 115

Y

Yamalı Dağ 63, 65, 71, 76, 83, 93

Yumurta Tepe 67

Z

Zara 25, 36, 38



*Kafkas Cephesinde: ileri mevzilere giderken*



*Vehip Paşa'nın 11. Tümen Cephesini teftişi 1916*

- 1- Ordu Komutanı Vehip Paşa
- 2- Kolordu Komutanı Selahattin
- 3- 11. Tümen Komutanı Zekeriya
- 4- Ordu Erkan-ı Harbi Hüsrev (Gerede)



*Beşinci Hücüm taburunun Tümen Kumandanı Selahattin Bey tarafından müfreze teftişi Kafkas'ta 11-1332 [Ocak 1917]*



*1288 Rakımlı Canboğul Tepesinde siperlerde teftiş münasebetiyle kanlı bir gün  
1- Tümen Sertabibi Nazif 2- Tabur Kumandanı Recep  
3- Tabur Yaveri İhsan 4- Mitralyöz Zabiti  
5- Tabur Tabibi Mustafa Azmi*



5. Kafkas Tümen Karargâhı, Duman Ocağı Köyü 1332



Kafkas Cephesinde Tümen karargâhının bulunduğu Duman Ocağı Köyünde  
27 Mart [1]333'de [27 Mart 1917] alınan bir resim

- 1- 10. Tümen Sertabibi Nazif 2- 10. Tümen Sertabibi Bekir  
3- 10. Tümen Sıhhiye Bölüğü Sertabibi Vasıf 4- 10. Tümen Sıhhiye Bölüğü Tabibi Cemal  
5- 10. Tümen Sıhhiye Bölüğü Eczacısı Raci 6- 10. Tümen Sıhhiye Bölüğü İnzibat Zabiti İbrahim



5. Kafkas Tümeni subayları - Seydi Baba Merası Hatıra- Çamlık 15 Temmuz 1333 [15 Temmuz 1917]

Beşinci Kafkas Tümeni

1- Baş Veteriner Binbaşı Bekir

2- (İsim yok)

3- Tümen Topçu Komutanı Binbaşı Abdullah

4- Tümen Kurmayı 1. Şubede Yüzbaşı Cevat Ferit

5- Tümen Kurmayı 1. Şubede Üsteğmen Selahattin

6- Muharebe Takım Komutanı Celal

7- Muharebe Takımından Teğmen Şemseddin

8- Zat İşlerine Memur Yüzbaşı Nureddin

9- Karargâh Komutanı Yüzbaşı Ahmet

10- Hesap Memuru Mustafa

11- Emir Subayı Teğmen Hikmet

12- Tabur Komutanı Emir Subayı Teğmen İzzet





*Harbi-i Umumi Canboğul siper hatırası olmak üzere takdim. 28.8 2158 rakımlı  
Canbogol Tepesi*

*Tabibimiz Nazif Beyefendiye:*

*Harb-i Umumi - Canboğul siper hatırası olmak üzere takdim*

*28/8/33 [10 Kasım 1916]*

*Tabip Yüzbaşı Mustafa Azmi*

*Sağdan sıra ile:*

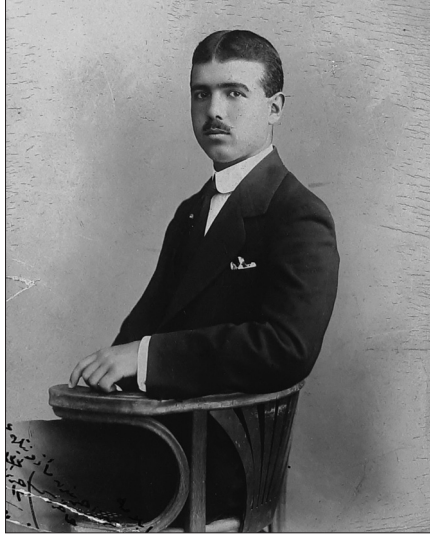
- 1- Tabur Tabibi Yüzbaşı Mustafa Azmi Efendi*
- 2- Tabur Yaveri Mülazım İhsan Efendi*
- 3- Tabur Kumandanı Binbaşı Recep Bey*
- 4- Kolordu Sertabibi Binbaşı Hulusi Bey*
- 5- Tümen Sertabibi Binbaşı Nazif Bey*
- 6- Mitralyöz Bölüğü Kumandanı Mülazım Yaşar Efendi*
- 7- Mitralyöz Bölüğü Zabiti*
- 8- Süngülü Tarassut Nöbetçisi*



Münim Mustafa Kop Dağlarında elinde harita ile tetkik ederken  
“Bayburt – Kop Dağları 2150 rakımlı tepede ileri karakol tertibatının harita üzerinde tespiti”



Münim Mustafa Kurban Bayramı hatırası  
“Kafkas cephesinde Kâfur’da Kurban Bayramı bayramlaşması hatırası  
Kâfur 332 [1916] (İspir’de Onuncu Fırka Karargâhı)  
1- Erkân-ı Harb (Kurmay) Filibeli Rüşdi Bey  
2- Mülhak Cevad Bey  
3- Haydar Bey  
4- 30. Alay Yaveri Mülazım-ı Evvel Münim”



*Kafkas Cephesi sonrası yarım kalan Hukuk eğitimi tamamlandıktan sonra  
“Kafkas sahne-i harbinden mezuniyetle avdetimin hatırası”*



*Emekli Avukat Mehmet Münim Pekselek İstanbul Barosu'nun bir programında  
konuşma yaparken*

**ASKERİ SAFAHAT BELGESİ**

**Sicil No** : 779  
**Adı Soyadı** : Mehmet Münim  
**Baba Adı** : Mustafa Ahmet  
**Memleketi** : Dersaadet (Sakız)  
**Doğum Tarihi** : 1310  
**Sınıf-Rütbe** : Yedek, Mülazım-ı Evvel (Üsteğmen)  
**Duhulü** : 01 Ağustos 1330, Dersaadet İhtiyat Zabıt Talmingâhına  
**Nasbı** : 01 Eylül 1333

**Askeri Görevleri:**

- 03 Mart 1331'de ihtiyat zabıt vekilliğine terfi etmiştir.
- 01 Eylül 1331'de mülazım-ı evvelliğe terfi ederek 2'nci Alay 2'nci Taburda görev yapmıştır.
- 1332'de Kafkas 28'nci Tabur Yaverliğinde bulunmuştur.
- 01 Eylül 1333'te mülazım-ı evvelliğe terfi ederek 30'nucu Alay 2'nci Taburda görev yapmıştır.
- 19 Mart 1335'te Samsun Otomobil Kol Kumandanlığı görevini yürütürken terhis edilmiştir.

**Diğer Bilgileri:**

Sultanîye müdavimidir.  
 Fransızca bilir.  
 Avukat-Yüksek Orman Mektebi Hukuk Muallimi (Askerlik sonrası)

**Not:** Şahsın adının "**Mehmet Münim**", baba adının "**Mustafa Ahmet**" olarak yazılı olduğu tespit edilmiştir.

Bu belge Yedek Mülazım-ı Evvel Mehmet Münim'e ait MSB Arşiv Hizmetleri Şube Müdürlüğünde bulunan "**Yedek Subay Şahsi Dosyası**" kayıtlarına göre düzenlenmiştir.

  
 Ali ŞAHİN  
 Devlet Memuru  
 Uzman

  
 Ahmet KÜÇÜK  
 Devlet Memuru  
 Md.Yrd.Vek.

O N A Y

31

Temmuz 2017

  
 Vildray B. KORKMAZ  
 Deniz Yaptırımları  
 Arşiv Hizmetleri Md. Vek.

Münim Mustafa'nın safahat belgesi (MSB Arşivi)